

โครงการพัฒนาเบ็ดเสร็จกลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำปิงเป็นโครงการพระราชดำรินำมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2527 เพื่อช่วยเหลือราษฎรและแก้ปัญหาสภาพแวดล้อม วิทยานิพนธ์นี้ดำเนินการเพื่อเปรียบเทียบสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรในเขตและนอกเขตโครงการฯ กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาเป็นเกษตรกรในเขตโครงการฯ 7 หมู่บ้านและนอกเขตโครงการฯ อีก 7 หมู่บ้าน ทั้งหมดอยู่ในตำบลแม่สอยอำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ ได้สุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน และใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งได้ดำเนินการในเดือน พฤษภาคมถึงมิถุนายน 2551 และวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ สถิติที่ใช้คือ ค่าร้อยละ ความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test และ ค่า Chi-Square

ผลการศึกษาพบว่า การดำเนินการของโครงการฯ สามารถลดความเสียเปรียบด้านโครงสร้างพื้นฐานและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของพื้นที่เขตในโครงการฯ จนมีผลให้ปัจจุบันเกษตรกรในและนอกพื้นที่โครงการฯ มีฐานะทางเศรษฐกิจใกล้เคียงกัน อย่างไรก็ตาม เกษตรกรในพื้นที่โครงการฯ มีรายจ่ายนอกภาคเกษตรน้อยกว่าและมีเงินออมมากกว่า ทั้งนี้ น่าเป็นเพราะชนเผ่ากระเหรี่ยงที่เป็นเกษตรกรส่วนใหญ่ในพื้นที่โครงการฯ ยังคงรักษาวิถีชีวิตดั้งเดิมไว้ได้ แต่เกษตรกรในพื้นที่โครงการฯ มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมน้อยกว่า อาจจะเป็นเพราะลักษณะการตั้งชุมชนในพื้นที่โครงการฯ ที่บ้านเรือนกระจายอยู่ในพื้นที่การเกษตรที่ได้รับจัดสรร ทำให้มีปฏิสัมพันธ์กันและกันน้อยลง เกษตรกรทั้งในและนอกโครงการฯ เห็นว่าปัญหาหลักของชุมชนแก่ได้แก่ปัญหาผลผลิตมีราคาต่ำ ปัจจัยการผลิตมีราคาสูง และผลผลิตการเกษตรมีปริมาณน้อยลง ซึ่งเป็นปัญหาของระบบการเกษตรระดับมหภาค

Mae Ping Tributary Integrated Development Project under the Royal Initiative have been executed since 1984 with the propose to eradicate the poverty and restoration of environment. This thesis work aimed at studying the socio-economic comparison between the farmers within and outside the project. The population under the study was farmers in seven villages inside the project and seven villages outside the project in Mae Soi, Chom Thong District, Chiang Mai province. The samples were taken by way of multi-stage sampling. Data were collected by using questionnaires during May-June 2008. Obtained data were analyzed for mean, percentage, frequency, standard deviation, T-test and Chi-square.

The result revealed that the project was able to eliminate the infrastructure disadvantage and restoration of environment inside the project area. Consequently, the present economic status of the farmers inside and outside the project was relatively similar. However, the farmers inside the project had lower off-farm expense and higher saving money. The reason may probably be the Karens, who are the majority of the farmers in the project area; they still keep their conservative life style. On the other hand, the farmers in the project area participate less in the social activities. This may due to the dispersion of individual house in their allocated lands. The main problems of farmers, both inside and outside the project area, are low price of agricultural products, high price of input and low yields which are the problems in macro-level.